

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cușiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgeșana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișerul, Hăteșana, Hondoleana, Insoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Găvoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligeșiana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Cormăneva), Murășiana, Murășianul, Nădlăca, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Orănciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilea-mare), Rîureana (Cap. Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercășiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnoșana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Vîtorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„Solidaritatea”.

— Din prilejul adunării generale dela Caransebeș. —

În vara aceasta se vor împlini cinci ani de zile de când s'a dat ființă „Solidarității”. Gândul care a condus la înființarea ei eră să se creeze pe baze legale o legătură de ordin moral pe sama băncilor noastre, reunite și până atunci în forma unor întruniri ocazionale, cari își găseau expresiune în conferențele directorilor băncilor române. Singur gândul acesta a fost imboldul, care a determinat înființarea „Solidarității” și — orice ar zice alții — nimic mai mult. Și putem zice, a fost mai mult o întâmplare, că pentru a creă forma legală a trebuit să luăm pe sama însoțirii înființându și unele probleme, cari să-i justifice existența. S'a luat ca problemă principală controlul obligator și extern și — pe lângă aceasta — încă câteva alte probleme, dintre cari unele aproape numai de formă.

Creată forma, „Solidaritatea” și-a început activitatea în cadre foarte modeste. Convinsă că în lipsa unei puteri executive și-așa nu va putea face prea mult, în primii doi ani ai existenței sale s'a ocupat aproape numai de chestiunile controlului extern și de ale instituțiunii revizorilor-experti, pe cari a căutat să le introducă cu cea mai mare grije. Teama că nu cumva prin o ingerință, până atunci necunoscută la băncile noastre, să nu le depărteze de însoțirea, creată și de altfel numai în urma unei întinse agitații, a determinat pe factorii hotărâtori ai „Solidarității” să

tracteze aceste chestiuni — controlul obligator — într'un mod cât se poate de delicat. Și a fost și bine așa. Căci în decursul timpului, lumea — chiar și cea străină — încetul cu încetul a luat act de existența și folosul noii însoțiri și al instituțiunii revizorilor ei experti, prin ce aceasta se impunea tot mai mult. Și cu cât instituțiunea se validă în afară cu atât luă forme tot mai concrete în lăuntru. Rolul ei deveniă tot mai pronunțat așa că în câțiva ani ea se ridică la valoarea unui factor moral cum de sigur nu ne-am așteptat. Acestea — constrânse aceste, băncile noastre — constrânse aceste — seori chiar și de factori externi — rând pe rând intrară în noua însoțire așa că pe când la înființarea „Solidarității” abia s'au găsit 40 de institute, cari să aibă tăria și curajul să între într'o instituțiune, ce introducea un control extern, azi toate băncile românești de samă — 130 la număr — aparțin ei.

În măsura în care instituțiunea revizorilor nostri experti crește în importanța ei, „Solidaritatea” a început să se preocupe și de alte probleme. Între acestea, trei sunt acelea, cari merită să fie amintite. Prima este „Banca de asigurare” pe care — după un studiu îndelungat și amănunțit — a și înființat-o cu concursul băncilor asociate și al întregului public românesc. A doua e biroul de informațiune, care urmează a se înactivă — după putință — chiar în decursul acestui an. Și a treia chestiune cu care s'a ocupat „Solidaritatea” este chestiunea însoțirilor, pe care de asemenea a supus-o unui

studiu detaliat, dar care — din voia întâmplărilor — a trecut azi în mâna „Asociațiunii”. Intre astfel de împrejurări, însoțirii noastre nu-i mai rămâne alta decât să dea tot concursul său „Asociațiunii” întru rezolvirea potrivită a acestei chestiuni.

Aceea ce a produs „Solidaritatea” până acum — în comparație cu multele noastre trebuințe — desigur nu e mult. Este însă totuși ceva și dacă ar fi să asămănăm rezultatele ce le-a ajuns ea cu lucrările altor însoțiri de bănci similare, ne-am convinge, că a produs neasemănat mai mult. Și rezultatele produse de „Solidaritatea” vor câștiga desigur neasemănat în valoare dacă vom spune că pe când ea lucrează cu un buget de abia 2500 de cor., alte însoțiri de bănci — cu deosebire cele regnicolare — dispun de bugete de multe zeci de mii de cor. și totuși nu numai că nu fac mai mult, dar poate nici atât. Cu toate acestea știm că lumea noastră a așteptat și așteaptă și mai mult, un fapt care numai înbucură ne poate. Căci tocmai faptul că există și nemulțumiri este dovada cea mai eclatantă, că suntem pe cale de progres, pentru că — cum zice și dovedește unul dintre cei mai mari învățați ai lumii — cu cât o stare de lucruri se îndreptățează cu atât lumea o crede mai rea și este mai nemulțumită cu ea.

Dar ceea ce s'a lucrat până acum la „Solidaritatea” aparține deja trecutului. Întrebarea ce trebuie să ne preocupe de aci înainte este: ce să se facă în viitor? Cu privire la aceasta întrebare, părerile sunt foarte multe și mari. Ce ne privește pe noi, suntem de părere că „Solidarității” pentru viitor îi revin următoarele probleme:

1. Să continue cu perfecționarea instituțiunii revizorilor-experti prin aceea ca să facă tot posibilul să angajeze unul sau doi revizori permanenți și profesioniști, cari să introducă fără amânare toate acele reforme, cari sunt necesare în scopul consolidării și dezvoltării raționale a băncilor noastre;

2. Să ieie în programul său de acțiune chestiunea asigurărilor din punct de vedere material și moral a viitorului funcționarilor nostri de bancă, căci, fiind aceștia elementele cele mai de folos în organizația noastră financiară-economică, cutezăm a zice că dela modul cum ne vom îngriji de interesele și viitorul lor atârnă și viitorul institutelor noastre de bancă, și

3. Să studieze chestiunea creditului agricol la poporul nostru, căutând, respective creând după putință mijloacele potrivite prin

cari acest credit să fie cât mai bine servit.

Nu sunt multe aceste probleme. Ele însă sunt suficiente pentru un timp oarecare și dacă „Solidaritatea” va isbuti să le realizeze fie măcar și numai în parte, după părerea noastră, își va crea un titlu de recunoștință, chiar și din partea celor mai pretensivi ai noștri. Așa urmând — încetul cu încetul — se vor rezolvi probleme după probleme, se va pune cărămidă peste cărămidă, pentru a se crea baze din ce în ce mai largi de dezvoltare pentru însoțirea înființată acum cinci ani cu gândul modest de a fi o simplă legătură morală pe sama băncilor noastre. Ce a ajuns, „Solidaritatea” la început n'am putut prevedea; ce va ajunge — dela noi atârnă. Să o sprijinim cu toții după cum vrednicește.

Acestea am ținut să le spunem în preajma adunării noastre dela Caransebeș.

Incheierea de afaceri comerciale prin telefon.

Orice afacere comercială se încheie așa, că una dintre părțile contractante face oferta, indicând: obiectul afacerii și condițiile, iar cealaltă le primește. Dacă cele două părți contractante au ajuns la înțelegere contractul este perfect.

Invoielile asupra afacerilor comerciale se pot face verbal, în scris, prin telegraf sau prin telefon. În timpul mai nou cu dezvoltarea telefonului în lumea întreagă s'a înmulțit extraordinar de mult numărul afacerilor comerciale încheiate pe calea telefonului, care este azi în lumea comercială un mijloc de comunicație aproape indispensabil.

Se naște întrebarea, cari norme ale legii comerciale sunt a se aplica față de afacerile comerciale încheiate prin telefon, în caz de divergențe între părțile contractante.

Iată privitor la aceasta chestiune câteva înviațiuni de interes general:

În sensul §-lui 314 a legii comerciale oferta, care se face între prezenți își pierde valoarea dacă nu se primește imediat; între absenți însă în sensul §-lui 315 oferta rămâne atâta timp în oblige, cât timp se recere, între împrejurări normale, ca să poată primi răspunsul.

Întrebarea e, că ofertele comunicate prin telefon, cum se privesc, ca făcute între prezenți sau absenți?

În lipsă de dispoziții pozitive cuprinse în lege, pe baza dreptului și a praxeii existente, afacerile încheiate prin telefon se privesc, ca încheiate între prezenți, pentru că deși părțile contractante sunt la anumită distanță una de alta, totuși comunicările se fac chiar așa, ca și când ar fi de față. Din punct de vedere de drept nu poate fi deosebire, între încheierea, că vi-

brațiunile aerului produse prin vorbire ajung la organul de auz a celeilalte părți, direct sau prin intermedierea unui aparat mecanic.

Dacă *X* din Budapesta face prin telefon ofertă lui *Y* în Sibiu, *Y* e obligat să se pronunțe imediat; dacă însă prin vre-o împrejurare neprevăzută se întrerupe legătura telefonică dintre ei, înainte de ce *Y* s'ar fi putut declara, atunci mai târziu când *Y* recapătă legătura, *X* nu mai e legat de oferta făcută și *Y* nu mai e în drept, de a putea accepta oferta.

Dacă *Y* a primit oferta, dar *X* n'a înțeles, sau din orice alt incident deja n'a mai auzit declarația relativă la primirea ofertei, contractul totuși se privește de încheiat. Pentru că mijlocul de comunicare, telefonul, l-a ales chemătorul, iar chematul n'a putut face altfel, decât ca prin același mijloc, ales de chemător să-și comunice răspunsul; rizicul comunicării îl poartă prin urmare chemătorul.

Dacă oferta sau răspunsul sosește schimonosit, sau dacă în urma unui contact cu altă legătură telefonică, vorbește altcineva, fără ca acela, pe care îl privește să observe că acum vorbește cu altă persoană incompetentă și dacă în urma unei astfel de împrejurări respectivul a luat de bun răspunsul „da“ al altei persoane cu toate că contrarul zisese „ba“, și acesta nu voiește să susțină contractul, îl poate ataca pe bază de eroare, cu toată în faptă el n'a fost în eroare, ci altul a răspuns în locul dănsului. În cazul acesta ținând samă că convorbirea se face prin mașină, un mecanism, declarația se privește și din punct de vedere juridic, ca făcută între absenți și deci dacă mecanismul întrebunțat redă fals sau necorespunzător convorbirea, validitatea contractului respective a declarației se poate ataca.

A, telefonează lui *B*, că cumpără d. e. 20 acții, *B* înțelege 90. *A*, poate ataca contractul pe bază de eroare, dar natural, că e obligat să avizeze despre aceasta pe *B*, îndată-ce i-a ajuns eroarea la cunoștință. Dar dacă *B* a și procurat 90 acții și i le-a și expedat lui *A*? Părerea generală e că în cazul acesta, cu toate-că contractul e nevalid, *A* e obligat să-l despăgubească pe *B*, dar numai până la paguba efectivă, adică *B* este a se aduce în situația aceea, ca și când n'ar fi subversat nici o eroare.

În cele de până acum s'a avut în vedere numai cazurile, când părțile contrahente se înțeleg *nemijlocit, direct*, și numai privitor la cazul acesta se poate aplica norma, că declarațiile sunt de a se privi ca făcute între prezenți. Dacă însă convorbirea telefonică nu se face direct între părțile interesate, ci sau într-o parte, s'au într-alta intervine o a treia persoană, ca intermediator, atunci oferta se privește ca făcută între absenți și oferentul rămâne atâta timp în obligație cât timp se recere între împrejurări normale, pentru darea răspunsului.

A fost controversată chestiunea, că în caz, când nu însași partida interesată, ci precum se întâmplă adeseori impiegatul acesteia se prezintă la telefon și primește

comunicarea telefonică, oare acest impiegat, — care de altfel nu este plenipotențiat din partea șefului său de a încheia afaceri comerciale — de al cui reprezentant e de a se privi, de al chemătorului sau de al celui chemat?

Întrebarea aceasta are importanță mai ales atunci, când punctum saliens nu este luarea la cunoștință a declarației, ci timpul când aceea a sosit.

În sensul alineii 2 a §-lui 315 din legea comercială în caz, când declarația de primire sosește întârziată, contractul devine nevalid, dacă oferentul în restimp, sau imediat după sosirea întârziată a declarației de acceptare a ofertei, a înștiințat cealaltă parte contractantă că repășește dela afacere. Mai departe în sensul §-lui 316 declarația de acceptare a ofertei se consideră ca nefăcută, dacă oferentul a fost încunoștințat despre revocarea ei încă înainte de a fi primit declarația de acceptare, sau deodată cu aceasta.

Să luăm de ex. cazul următor: Un comerciant având intenția să accepteze un ofertă, ce i-a sosit, comunică aceasta imediat prin telefon, servitorului de birou, al oferentului, care s'a prezentat la telefon, îndrumându-l să comunice aceasta șefului său. Întrebare este: se consideră declarația de acceptare ca sosită în momentul când comerciantul a vorbit la telefon cu servitorul sau nu? Dacă servitorul — în ce privește comunicarea știrii primite prin telefon către domnul său — se privește de incredințatul chemătorului, atunci declarația de acceptare a ofertei se consideră ca sosită numai după-ce servitorul a comunicat convorbirea telefonică stăpânului său. Dacă însă servitorul se privește de îndreptătit a lua în primire comunicările telefonice adresate stăpânului său, atunci declarația de acceptare se consideră ca sosită în momentul când ea fost împărtășită servitorului.

Urmează deci, ca chemătorul este dator a se convinge, că cu cine vorbește și dacă se adresează la o persoană, care nu este îndreptătită de a contracta afaceri comerciale în numele principalului său, atunci comunicarea se face pe rizicul chemătorului; a treia persoană, neautorizată, aflătoare la telefon se consideră de plenipotențiatul chemătorului în ce privește transmiterea declarației de acceptare a ofertei, care se consideră ca sosită în momentul, când de fapt s'a comunicat celui în drept, a lua cunoștință de ea.

Politica agrară în Anglia.

Agricultura în Anglia, condiționată de situația industrială a țării, a ajuns într-o stare de stagnație, care pare a însemna lăncezeală în comparație cu dezvoltarea economică generală. La răspântia la care ea se găsește astăzi duc mai multe drumuri. Dintre acestea două par mai însemnate. Însă ele sunt opuse unul altuia: Un partid propune să se purceadă pe un drum — pe când celalalt partid găsește că e mai nimerit să se ia drumul opus.

Cari sunt acele drumuri?

Unul e acela, care duce la fărâmițarea proprietății mari — ce se desface de bunăvoie — spre a întări o clasă de proprietari mai mici. Această o susțin Conservatorii. După discuția ce a avut loc cu prilejul pregătirii răspunsului la mesagiul de deschidere a Parlamentului Britanic, rezultă că această măsură este considerată ca mai bună pentru următoarele motive: Proprietatea dă libertate de cultivare mai mare decât orice altă formă; siguranță pentru cheltuielile făcute cu pământul; și un impuls pentru dezvoltarea energiei și întreprinderii pe care nici un sistem de arendășie nu e în stare să-l producă. Proprietatea va fi un motiv mai mult pentru dezvoltarea muncii agricole, care va descuraja depopularea districtelor rurale. Prin această agricultură încă odată va ajuta la întărirea populației — și fizicește și moralmente — precum indirect ea va putea fi profitabilă pentru întreaga dezvoltare economică a țării. Acestea sunt avantajii specifice ale proprietății. Sistemul arendășiei nu numai că nu poate oferi aceste avantaje — ba mai e lovit și de neajunsuri cu totul particulare, căci e în legătură cu intervenția Statului, care devine el stăpân al pământului. Și consecința acestui fapt — susțin Conservatorii — este nesiguranța pentru agricultorul arendaș. Mai întâi arenda va fi mărită după nevoile financiare ale autorității respective și administrația costă scump. Apoi latitudinea de care agricultorul se bucură ca proprietar îi e stăogenită. În cazuri de nevoie — ca în cazuri de secetă — nu poate spera la nici un ajutor prin care să poată trece vremurile grele. Iar, pe deasupra, nu trebuie să uităm că plugarul are groază de oficialism. În cece privește argumentul sistemului arendășiei că, proprietatea spre a fi dobândită pretinde capital pe care îl închide în pământ, reducând capitalul circulant productiv, se susține înființarea unei *Case Rurale*, care să avanseze cu ajutorul Statului sumele necesare.

Celalt, susținut de Liberali, e opus proprietății mici. Aceasta pentru că, în primul rând, majoritatea cultivatorilor de pământ nu doresc să devină proprietari, afară de cazul când ar fi cu totul lipsiți de pământ de plugărit. Dar, chiar așa, majoritatea nu posedă capitalul necesar spre a-și cumpăra pământul și prin urmare trebuie să recurgă la împrumut. Acest împrumut se pretinde ca să se facă de către Stat — dar cei mai competenți în această materie declară că nu e înțelept și nici prudent pentru Stat să avanseze întreaga suma necesară cumpărării. Sau, cei nevoiți să recurgă la împrumut, vor fi siliți să-și ipoteceze pământul. — Ceeace foarte adesea are consecințe destul de rele. Și apoi se mai adaugă și altă greutate: ce se face cu pământul lăsat la moartea proprietarului — să se lase unei singure persoane, ori să se fărâmițeze? Pe lângă acestea sunt motive puternice, cari impun sistemul arendășiei. Astfel, agricultorul nu se uită la bucățica-i de pământ ca la un scop final — ci o consideră ca o treaptă către o moșie mai mare de cultivat. Poate din această pricină chiar plugarul englez preferă arendășia, căci nu vrea să se lege prea mult de pământ. Din punct de vedere al agriculturii însăși, se constată că nu mai e de fel nici o îndoială că ea trece printr'o perioadă de tranziție. Agricultorii înșiși înțeleg rostul vremilor și caută să profite de foloasele pe care le oferă știința aplicată la cultura pământului; și aceasta nu se poate face cu succes de mica proprietate. Ceeace trebuie să facă agricultorii e să se specializeze, după cerințele târgului ce-l servesc, mărghinindu-se la felurile de culturi productive

în regiunea respectivă. Ei nu trebuie să adopte un sistem general, căci nu folosesc nici ei personal, nici agricultura ca atare.

Așa se prezintă chestiunea precum rezultă din discuțiile urmate în Camera Comunelor. Fiecare partid vine cu câte o soluție, care în ultima analiză se bazează pe ajutorul ce statul îl poate da — direct în cazul Conservatorilor, indirect în cazul Liberalilor. Însă lucrurile nu stau în loc, spre a aștepta până se va lua vreo hotărâre unanimă — ci-și urmează drumul lor firesc. Și pe lângă ajutorul dat de Stat cei interesați au început a-și da seama unde le stă scăparea. Așa se explică întărirea cooperăției printre plugarii Englezi în anii din urmă. Prin cooperăție se organizează agricultura și în Anglia.

(London)

N. K. Constantinescu.

Contribuiri la „Fundațiunea ziaristilor români“.

Dela „Fundațiunea pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria“ ni se comunică următoarele:

1. În favorul fundațiunii s'au transpus în decursul săptămânii trecute la banca „Ardeleana“ din Orăștie.

Venitul conferenței dlui Dr. I. Lupaș, ținută la Sibiu în 17 April a. c.	K 332—
Venitul conferenței dlui Oct. Goga, ținută în Sibiu la 26 Maiu a. c.	K 118·80
Venitul conferenței dlui Ioan I. Lăpădatu, ținută la Arad în 15 April a. c.	K 237—
Dela festivalul Barițiu aranjat de „Gazeta Transilvaniei“ Brașov.	K 313—
dela convenirea socială a sodalilor români din Sibiu, ținută la 15 Maiu a. c.	K 50—
dela „Sentinela“ Satul nou.	K 50—

Total Cor, 1,100·80

2. Conferența dlui Dr. Ioan Lupaș „*Misiunea episcopilor Gherasim Adamovici și Ioan Bob la curtea din Viena în anul 1792*“ s'a tipărit în broșură și se va vinde în favorul fundațiunii ziaristilor. Această broșură valoroasă, care va face cinste oricărei case românești și al căreia preț este numai 1 cor., se va trimite tuturor fruntașilor români cu rugarea să se primească și rescumpere, iar banii să-i remită „Băncii generale de asigurare“ de unde se vor depune apoi la banca „Ardeleana“ din Orăștie.

Din partea băncilor noastre a încurs la „Fundațiunea ziaristilor români“ până acum în total suma de K 3179·44 și anume dela:

„Albina“, Sibiu	K 1,000—
„Ardeleana“, Orăștie	„ 1,000—
„Arieșana“, Turda	„ 25—
„Agricola“, Sebeș	„ 50—
„Auraria“, Abrud	„ 50—
„Cassa de p.“, Săliște	„ 100—
„Cassa de p.“, Mercurea	„ 50—
„Cordiana“, Fofeldea	„ 20—
„Coroana“, Bistrița	„ 50—
„Corvineana“, Hunedoara	„ 50—

„Decebal“, Deva K	50.—
„Doina“, Câmpeni „	50.—
„Economul“, Cluj „	25.—
„Frăția“, Agnita „	20.—
„Furnica“, Făgăraș „	50.—
„Hăteșana“, Hăteș „	50.—
„Isvorul“, S. Georgiu rom. „	10:44
„Lucafașul“, Verșet „	50.—
„Mureșanul“, M-Radna „	20.—
„Mielul“, Poiana „	50.—
„Orientul“, Dobra „	10.—
„Poporul“, Săliște „	50.—
„Porumbăceana“, Porumbac „	20.—
„Sătmăreana“, Seini „	100.—
„Sentinela“, Satul-nou „	50.—
„Tibleșana“, Retteg „	20.—
„Vatra“, Cluj „	50.—
„Venetiana“, Venetia inf. „	14.—
„Vulturul“, S. Martin „	25.—
„Vulturul“, Tâșnad „	50.—
„Zlăgheana“, Zlatna „	20.—

*

Indemnăm on. noastre institute de bani, cari încă n'au contribuit la „Fundatiunea“ aceasta, să trimeată contribuțiile lor fie direct la „Ardeleana“, fie la administrația noastră.

Asemenea atragem și noi atențiunea publicului nostru asupra valoroasei broșuri a dlui Dr. I. Lupuș și rugăm pe cei cărora li-se va trimite să o rescum-pere, trimițând după putință o sumă mai mare ca prețul ei bagatel de 1 Cor. A contribui la augmentarea fundațiunii ziariștilor trebuie să fie o îndatorire materială pentru ori și cine.

Desvoltarea economică a Ungariei.

După o statistică recentă în anul 1870 se cultivau în Ungaria 12.380.000 jugăre catastrale (un jugăr are 0.570 hectare); la 1911 suprafața cultivată a fost de 17.000.000 jugăre, afară de Croația și Slavonia. În 40 de ani deci cultura s'a întins cu 37 $\frac{1}{2}$ procente.

În acelaș timp, de sine înțeles a crescut și producția.

În anul trecut s'a sămănat grâu cu 2.257.000 jugăre mai mult ca în 1910, adică cu un spor de 67%.

Venitul producției totale în 1911 au fost de 2.183.867.000 coroane, deci în 40 de ani s'a realizat un venit superior cu 1.121.487.090 coroane.

Populațiunea țării în 1870 era de 13.579.000 locuitori iar în 1910 de 18.437.000.

În timp de 40 de ani proporția creșterii populației a fost de 35 $\frac{3}{4}$ %, iar întinderea suprafeței cultivate de 37 $\frac{1}{2}$ %.

Azi Ungaria nu mai exportă cereale, pe când acum 30 de ani ea se fălea cu porecla de grănarul Europei.

Cauza acestui fenomen rezidă în industrializarea țării.

Până la 1870 Ungaria era o țară eminentă agricolă, industria fiind aici aproape nulă. La 1878 Bismark inaugurând politica protecționistă, toate Statele au imitat exemplul Germaniei și au închis granițele.

Ungaria atunci s'a găsit între două cumpene: sau să plătească taxe mari pentru exportul produselor lor, sau să caute alte piețe îndepărtate.

Ca o urmare a acestei stări de lucru se porni atunci marea emigrare a muncitorilor din Ungaria. Numai într'un an au părăsit țara peste un milion de locuitori.

Așa an cu an nevoile create de împrejurări dete un mare avânt industriei în Ungaria.

În 1870 în diferitele industrii nu erau ocupați acolo decât 600.000 oameni. În 1910 numărul lor a crescut până la 2.563 000.

De asemeni în 1870 în comerț se aflau numai 123.000 înși. În 1911 numărul lor a atins cifra de 520.000.

Iată și cum se prezintă producțiunea cantitativă a cerealelor de la 1870—1911 pe jugărul cultivat.

În 1870 s'au produs 16.913 000 kintale metrice (48 k. m. de jugăr); iar în 1911, 47.636.000 kintale (8,11 k. m. de jugăr). Secară, orz, și ovăz în 1870 s'a produs 29.948.000 k. m. (53 k. m. de j.), în 1911, 41.770 000 k. m. (73. k. m. d. j.); porumaul în 1870 s'a produs 16.366 000 k. m. (63 k. m. de j.), în 1910, 43.817.000 k. m. aproape 10 k. m. de j).

Producțiunea sfeclei în 1870 eră nulă, acum e de 300.000.000 k. m. Producțiunea medie a unui jugăr fiind de 80 k. m. calculând venitul ce'l extrage cultivatorul în comparație cu alte produse agricole, numai cu 50 coroane de jugăr, vin peste 400.000 coroane, foloasele secundare industriale și comerciale.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Responsabilitatea fostului membru în comitetul de supraveghiere. Fostii membrii în comitetul de supraveghiere ai societății pe acții rămân responsabili și față de creditorii de mai târziu interesați la concurs, îndată ce este dovedit, că bilanțurile subscribe de dâșii sunt false și au propus a se împărți dividende din pretinsul profit curat rezultat din astfel de bilanțuri, pentru că bilanțurile anuale ale unei societăți pe acții stând în legătură organică unele cu altele responsabilitatea materială se extinde dela deschiderea concursului înapoi, pe tot timpul, pe care se poate constată că societatea a fost lipsită de avere.

(Curia reg. sub Nr. 163/1912 dela 17 Martie, 1912.)

Indicarea ordinului de schimb. Cambia în care se cuprinde indicația „Fizessen Ön sajtát rendeletére“ este lipsită de o cerință esențială.

(Curia reg. sub Nr. 930/1911 dela 23 April 1912.)

Responsabilitatea subscriitorului de acții. Dispozițiile cuprinse în §§-ii 153 și 171 ai legii com., în sensul cărora subscriitorul este responsabil până la 50% ale valorii nominale — față de subscriitorul acției la portor — n'are valoare.

(Curia reg. sub Nr. 467/1911 dela 14 Februarie 1912.)

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 12 Iunie 1912.

Situația pieței de bani este neschimbată. Băncile mari continuă a observa cea mai mare rezervă în vederea secerișului apropiat, și după toate prevederile și semnele, adevărata lipsă și scumpete de bani va urmări abia după aceasta, spre toamnă. Situația Băncii de emisiune, ce este drept s'a mai ameliorat, totuși lipsind ofertele de bani din străinătate, cererile se vor potența la medio și ultimo și nu este exclus ca în mijlocul verii Banca Austro-Ungară să se decidă la o urcare a etalonului oficial. Față cu astfel de perspective pentru viitor discontul privat s'a menținut la Viena la $4\frac{1}{8}\%$ și la $5\frac{1}{8}\%$ în Budapesta, pentru cambii de prima bonitate, pe când alt material s'a discontat constant, cu $5\frac{1}{8}\%$ — 6% și peste 6% , după bonitate și durată.

În Berlin asemenea este neschimbată situația. Discontul privat $4\frac{1}{8}\%$. Numai în London și Paris banii sunt ieftini; discontul privat cotând în ultimele zile în London $2\frac{13}{16}\%$ și în Paris $2\frac{7}{8}\%$.

AGRICULTURĂ.

(Starea viilor).

Pe baza rapoartelor inspectorilor viticoli ministrul de agricultură publică următorul raport asupra stării viilor:

În cercul Minișului: Viile sunt în dezvoltare. Inundațiile au făcut mari pagube în viile de deal. Până acum sunt prospecte de o recoltă slabă. Vin vechi nu se mai află.

În cercul Aiudului: Recolta va fi slabă, chiar și dacă va reuși bine înflorirea.

În cercul Sănmărtinului: Viile se desvoaltă încet din cauza timpului nefavorabil.

În cercul Murășoșorheiului: Furtunile și grindina din Maiu a pricinuit mari pagube în vii. În Dej furtuna a doborât la pământ parii de vie, nimicind foarte multă viță de vie. În Unguras (Bálványosvárosalja) paguba este 90% , în Reghin 30% și în Petrilaca ung. 80% .

CRONICA.

Necrolog. Ion Popovici, membru în direcțiunea „Hațeganei” în Hațeg a încetat din viață la 2 Iunie a. c.

„Organizarea noastră economică” Sub titlul acesta dl. Iuliu Vuia propune în „Foaia Diecezană” din Caransebeș câteva mijloace, pentru promovarea organizației economice a sătenilor noștri. Redăm o parte din părerile autorului, ca dovadă a faptului îmbucurător că chestiunile economice, până acum atât de neglijate la noi, încep a formă încetul cu încetul obiect de preocupățiune a intelectualilor noștri.

Iată ce cere dl. Vuia dela consistoriile noastre să facă pentru înaintarea organizației noastre economice:

a) Să angajeze pentru catedrele de economie bărbați calificați și intrucât nu s'ar putea deocamdată,

să-și trimită învățătorii școlilor de model de lângă pedagogii la cursurile de 2 ani ale statului pentru calificarea învățătorilor școlilor de repetiție economice — de specialitate.

b) Să esopereze dela ministrul de agricultură un număr mai însemnat de locuri pentru cursurile economice ținute de stat, la cari să trimită pe toți comisarii didactici și alți învățători, cărora — după terminarea acelor cursuri — să le impună a ținea în fiecare protopopiat cu preoțimea și învățătorimea noastră conferințe economice; iar preoțimei și învățătorimei să-i impună a ținea a poporului în timpul ernoii atari conferințe.

c) Clericilor să li-se propună cât mai temeinic economia.

d) Să se înființeze pretutindenea școli de pomi de model.

e) Să se ordoneze ca cimitiriile și alte locuri neproductive ale bisericii să se planteze cu altoi.

f) Să roage on. direcțiunii ale casselor noastre de păstrare să creeze premii pentru învățătorii, cari se vor distinge prin arătarea unui număr cât mai însemnat de altoi în școlile de pomi și prin ținerea conferințelor economice.

g) Să se indemne preoțimea și învățătorimea noastră a stăruii, ca poporul nostru să reflecteze în număr cât mai mare la ajutorul ministrului de agricultură, care dă pe lângă prețuri foarte reduse diferite rase de animale, galițe, albine, altoi ș. a., cari însă trebuie cerute la finea anului.

În scopul cumpărării vitelor de soi ales, ministrul acordă și împrumuturi cu 4% și în condiții foarte avantajoase de plată.

i) Să se îndrume clerul și învățătorimea noastră a stăruii, ca poporul să ia parte în număr cât mai însemnat la *cursurile industriale*, cari să țin iarna pe lângă școlile agronomice.

Bancomania, adică mania de a înființa bănci, cum se vede, grasează în mare măsură și în România, căci iată ce zice în privința aceasta dl. Dr. G. D. Creangă, fost secretar general al ministerului industriei și comerțului într'un articol recent publicat în „Viitorul”.

„În București, mai cu seamă spune d. Dr. Creangă, numărul băncilor a devenit atât de mare încât fondatorii vor avea în viitor nevoie de un vocabular spre a putea da un nume unei eventuale noi bănci. Fiecare persoană mai simandicoasă, mai răsărită, se simte în vâdită inferioritate, dacă nu face parte din un consiliu de administrație al unei bănci sau întreprinderi sau chiar nenorocită, dacă nu-și poate lega la activul său înființarea unei bănci, fie cât de mică”.

Intocmai ca la noi!

„Ficțiunea cu Stroescu și valahii noștri”. Ziarul arhișovinist „Pesti Hirlap” dă de o vreme încoace o atenție deosebită chestiilor românești. Publică aproape în fiecare săptămână câte o știre senzatională în legătură cu Românii. Într'un număr recent, apărut sub titlul de mai sus, trage la îndoială existența marelui nostru filantrop Vasile Stroescu, despre care susține că „până acum n'a cercetat încă pe valahii de aici și personal nimeni nu-l cunoaște”. Denunță apoi lumii și guvernului unguresc, că Stroescu este o persoană fictivă; sub acest nume se ascund — zice — cercurile din România, cari pe calea faimoasei bănci valache „Albina” transmit ajutoarele lor pentru scopurile culturale românești din Ardeal și Ungaria.

Câte aserțiuni, atâtea minciuni! Colaboratorul român (?) al șovinistului „Pesti Hirlap“, care urmărește cu atâtea zel scrisese ziarelor românești, trebuie să știe că Stroescu există, a fost în Sibiu la câteva persoane marcate și nu de mult și în Budapesta la serbările „Petru Maior“. — Dar, toată lumea știe, căci în „Transilvania“ s'a și publicat, că tocmai pentru dărnicia sa fără păreche până'acum la noi, pentru scopuri culturale, dl Stroescu a fost proclamat și membru onorar al „Asociațiunii“. ceea ce a aprobat și guvernul. Cele scrise de „Pesti Hirlap“ prin urmare nu sunt decât povești, menite a atăta șovinismul și a agita în contra Românilor și a așezămintelor lor. „Albina“, întocmai ca ori și care altă bancă, poate mijloci trimeteri de bani din ori și ce parte a lumii, chiar și dela „cercurile“ din România, căci acestea sunt afaceri regulate de bancă. Pentru scopurile culturale sprijinite cu mână atât de largă de Stroescu însă — durere — dela frații din România n'a venit nici un ban, ci toate donațiunile sale marele mecenat le-a asignat din al său dela diferitele bănci mari din străinătate, unde petrece și de prezent.

Sumar.

„Solidaritatea“. — Incheierea afacerilor comerciale prin telefon. — Politica agrară în Anglia. — Contribuiri la fundatiunea ziaristilor români. — Dezvoltarea economică. — *Jurisdicțiune*: Deciziuni cureale. — Responsabilitatea fostului membru în comitetul de supraveghiere. Indicarea ordinului de schimb. Responsabilitatea subscriitorului de acții. *Revista financiară*: Situațiunea. *Agricultură*: Starea viilor. *Cronică*: Necrolog. Organizarea noastră economică. Bancomania. Ficțiunea cu Stroescu și valahii noștri.

„Lăpușana“ institut de credit și economii, societate pe acții în Lăpușul Unguresc (Magyarlápós).

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Lăpușana“ prin aceasta publică concurs pentru ocuparea **postului de contabil al II-lea**, pe lângă următoarea remunerație: în anul de probă salar K 1500. bani de cuartir K 300., după definitivare: salar K 1600, bani de cuartir K 400.

Dela reflectanți se recere, să fie absolvenți de școala comercială, să aibă praxă de bancă în așa măsură încât să fie în stare la caz de lipsă să conducă independent toate agendele institutului. Ceiace va avea să dovedească cu documente autentice. La ocuparea postului va avea să depună cautiunea statutară.

Cererile sunt a se înainta direcțiunii până la 24 Iunie st. n. iar postul este a se ocupa în 1 Iulie st. n. 1912.

Lăpușul-ung. (Magyarlápós) 7 Iunie 1912.

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **director-executiv și de secretar** la institutul nostru, se escrie concurs cu termin până la 30 Iunie st. n. a. c.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

Pentru director:

a) salar fundamental K 4800 la an;

b) bani de cvartir 30% a salarului fundamental;

c) 5 adause cvincvenale de câte 10% a salarului fundamental;

d) tantiemă în sumă de 1% a venitului net anual, computată conform statutelor;

e) diurne și spese de călătorie conform regulamentului special;

f) drept la pensiune în condițiile normativului referitor.

Pentru secretar:

a) salar fundamental K 2400 la an;

b) și c) ca la director;

d) tantiemă statutară;

e) și f) ca la director;

Concurenții la postul de director au să arăte competența lor teoretică și practică pentru conducerea afacerilor institutului, iar dela reflectanții la postul de secretar, se cere cvalificare iuridică și praxă de bancă premeasă, sau cvalificare comercială teoretică.

Eventuale informări, ce s'ar dori se pot cere dela direcțiunea institutului.

Dat din ședința plenară a direcțiunii ținută la 24 Maiu 1912.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comanda dela administrația »*Revistei Economice*«, cu prețul de 1 coroană.

Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.

Următoarele cărți se pot procura dela
 librăria CIURCU, Brașov,
precum și dela orice librărie.

I. C. PANȚU:

Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă, 8 ^o mare, I—VIII + 213 pagine	Cor. 2—
Știința conturilor sau Contabilitatea în partidă dublă, scrisă și explicată pe baza teoriei actuale materialiste, 8 ^o mare, I—VIII + 324 pag.	„ 4—
Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8 ^o mare, 70 pagine	„ 1—
Procent, Promil, Interese și teoria conturilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8 ^o mare, I—IX + 160 pagine.	„ 3—
Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată, 8 ^o mare, I—X + 322 pagine.	„ 3:50
Puncte nouă de vedere la calcularea conturilor curente, 8 ^o mare 28 pagine.	„ 0:60
Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, octav mare 70 pag.	„ 1:20

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

☞ societate pe acții în Sibiiu—Nagyszeben ☞

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA, directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„BANCA GENERALA DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

— Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. —

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. ☞ ☞ Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi permise oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.